

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Debrecenben, 2010. június hó 29. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

végzést:

A közokirat-hamisítás büntette és más bűncselekmény miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 2.Bf.1120/2009/4. számú 2010. évi március hó 23. napján kihirdetett ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárásban 3.000 (Háromezer) Ft a vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokon eljáró bíróság a vádlottat 4 rb. közokirat-hamisítás büntette, melyből 3 rb. folytatólagosan elkövetett (Btk.274.§ (1) bek. c/ pont) és 4 rb. hamis vád vétsége (Btk.235.§ a/ pont) miatt halmazati büntetésül 8 hónapi börtönre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. Elrendelte a Lenti Városi Bíróság 2.B.281/2006/35. számú ítéletével kiszabott 1 év 3 hónapi börtönbüntetés utólagos végrehajtását.

Az ítélet ellen a vádlott enyhítésért fellebbezett. Az ügyész az ítéletet tudomásul vette.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség 2.B.3459/2009-1. számú átiratában indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Mezőtúri Városi Bíróság 3.B.183/2006/5. számú ítéletéhez kapcsolódó próbára bocsátást elrendelő rendelkezést helyezze hatályon kívül és a tartás elmulasztásának vétsége miatti eljárást szüntesse meg, egyebekben az elsőfokú bíróság határozatát hagyja helyben.

A másodfokú bíróság 2010. március 23. napján jogerős 2.Bf.1120/2009/4. számú határozatával a Mezőtúri Városi Bíróság 3.B.183/2006/5. számú ítéletének próbára

bocsátást kimondó rendelkezését hatályon kívül helyezte és a vádlottal szemben 1 rb. tartás elmulasztásának vétsége miatti eljárást megszüntette, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság az ítélet ellen a vádlottnak és az ügyésznek fellebbezési jogot biztosított.

A vádlott jogorvoslati jogával élve a büntetés enyhítése érdekében fellebbezést jelentett be, pénzbüntetés vagy közérdekű munka büntetés alkalmazását kérte.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.200/2010/1-II. számú átiratában kifejtettek alapján a bejelentett fellebbezés nem alapos és joghatályosnak sem tekinthető, ezért harmadfokú eljárásnak nincs helye.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság tévesen biztosított fellebbezési jogot az elsőfokú ítéletet megváltoztató ítélete ellen, mivel a másodfokú ítéletben a harmadfokú eljárást megalapozó törvényi feltételek egyike sem merült fel (Be.386.§ (1) bek. a/, b/, c/ pontok). Mindezek alapján az ügy nyilvános ülésen történő elbírálását és a törvényben kizárt fellebbezés elutasítását indítványozta.

Az ítélőtábla a vádlotti fellebbezés folytán a másodfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző első- és másodfokú eljárást a Be. 387.§ (1) (2) bekezdése alapján bírálta felül a Be. 393.§ (2) bekezdése szerinti nyilvános ülésen.

A nyilvános ülésen a vádlott és védője a büntetés enyhítésére irányuló jogorvoslatot fenntartották.

A fellebbviteli főügyészség képviselője írásbeli átiratában foglaltakat fenntartotta, álláspontjával ellentétes döntés esetére az ítélőtábla elvi állásfoglalását kérte.

Másodlagosan az alábbiak szerint fejtette ki álláspontját. Mivel az ügyész az elsőfokú bíróság ítéletét tudomásul vette, így a vádlott terhére ügyészi fellebbezés nem volt, ezért a másodfokú bíróság érdemben nem bírálhatta el a tartás elmulasztásával érintett cselekményt. Akkor járt volna el helyesen, ha a próbára bocsátással érintett ügy egyesítése nélkül az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja, amelyben a próbára bocsátással érintett bűncselekmény együttes elbírálásra kerül a további bűncselekményekkel.

Nem helytálló továbbá a tartás elmulasztásával kapcsolatos cselekmény tárgyi súlyának az értékelése sem, amely az e bűncselekmény miatti felelősségre vonás mellőzését eredményezte. Utalt arra is, hogy a kiszabott büntetés a büntetési célok eléréséhez kevésbé elegendő, annak súlyosítására azonban ügyészi fellebbezés hiányában a másodfokú eljárásban nem kerülhetett sor.

Mindezekre figyelemmel az első- és másodfokú ítéletek hatályon kívül helyezését indítványozta.

Az ítélőtábla elsőként a vádlotti fellebbezés joghatályosságát vizsgálta és nem osztotta a fellebbviteli főügyészség érvelését, miszerint a harmadfokú eljárást megalapozó törvényi feltételek nem állnak fent.

A harmadfokú eljárással kapcsolatos rendelkezések hatályba lépését követően a gyakorlat a fellebbezés joghatályát illetően tágan értelmezi a joghatályos fellebbezés feltételrendszerét. Többcselekményes ügyben csak azok egy részét illetően eltérő másodfokú rendelkezés esetében körültekintő vizsgálatot igényel, hogy a másodfellebbezés folytán helye van-e harmadfokú eljárásnak. A Legfelsőbb Bíróság jogértelmezése szerint a másodfellebbezés joghatályossága szempontjából közömbös, hogy nem sérelmezi az eltérő rendelkezést.

Az aktuális gyakorlat szerint az említettek szerinti másodfellebbezés az ügy harmadfokú eljárásra kerülését, illetőleg érdemi elbírálását nem akadályozza, ugyanis a másodfokú bíróság ügydöntő határozata - valamely bűncselekmény kapcsán - ha a Be. 386.§-ának (1) bekezdése szerinti eltérő rendelkezést tartalmaz, akkor a harmadfokú eljárást a törvény lehetővé teszi függetlenül a fellebbezés tartalmától.

Az előbbi körben igen részletes útmutatót tartalmaz az említett rendelkezések részletes értelmezésével az 1/2007.BK. vélemény II/2. pontja.

Az említettek szerint a harmadfokú eljárásnak nem feltétele, hogy a fellebbezésre jogosultak bármelyike a másodfokú bíróság által a bűnösség kérdésében hozott, az elsőfokú bíróságtól eltérő rendelkezést, vagy azt is sérelmezzék.

Több bűncselekmény esetén ha a másodfokú bíróság ítélete tartalmaz olyan rendelkezést, amely a másodfellebbezést lehetővé teszi és a harmadfokú eljárás lehetőségét megnyitja, a harmadfokú bíróság a vádlott valamennyi bűncselekménye vonatkozásában felülbírálja a másodfokú bíróság ítéletét.

Az előbb részletezett szabályok alapján a Be. 386.§ (1) bekezdésében írtak szerint fellebbezési okot hoz létre az az eset, a c/ pont alapján, amikor a másodfokú bíróság az elsőfokon elítélt vádlottat felmentette vagy vele szemben az eljárást megszüntette.

Jelen esetben ez az ítélőtábla értelmezése szerint azt jelenti, hogy a terhelt bűnösségének megállapítása - az elsőfokú bíróság mulasztásának okán - a tartás elmulasztásának vétségében először (a törvény által kötelezően előírt próbára bocsátást kimondó rendelkezés hatályon kívül helyezése miatt) másodfokon történt meg, amelynek az eredménye a Be. 377.§-ra figyelemmel az eljárás megszüntetése lett, azonban a törvényalkotó szándéka szerint az a körülmény nem indokolja a különbségtételt a harmadfokú eljárás lehetsége tekintetében, ezért került sor a Be. 386.§ (1) bekezdésének módosítására 2009. augusztus 13. napjától (2009. évi LXXXIII.tv. 41.§).

A BKv. 63.sz. vélemény a következőket rögzíti: A Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiuma az 1/2007.BK. vélemény B/II/1. alatti részében értelmezte a harmadfokú eljárás lehetőségét. Az ott kifejtettek a Be. 267.§ (1) bekezdésének g/ pontja, a Be. 332.§ (2) bekezdése előbbiek szerinti értelmezésével együtt teljes, ezért a Legfelsőbb Bíróság a kollégium véleményét a hivatkozott részben kiegészítette. Az 1/2007. BK. vélemény B/II/2. pontja másodfellebbezés joghatályosságát értelmezi. Az itt tett megállapításoknak az a része, amely szerint a másodfellebbezés joghatályossága szempontjából közömbös, hogy a fellebbezés jogosultja a másodfokú bíróság eltérő rendelkezését nem sérelmezi az ítélőtábla álláspontja szerint jelen ügyben is alkalmazandó.

Az ítélet tábla nem osztotta a fellebbeviteli főügyésztség képviselőjének álláspontját, mely szerint a másodfokú eljárásban a próbára bocsátással zárult ügy egyesítésének csak akkor lett volna helye, ha az ügyész a vádlott terhére fellebbezést jelent be.

A másodfokú bíróság felülbírálata során törvényesen állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság eljárást szabályt sértett, amikor a Be. 265.§ (2) bekezdés alapján nem egyesítette a vádlott korábbi, próbára bocsátással zárult, tartás elmulasztásának vétsége miatt folyamatban volt ügyét jelen büntetőügyéhez, ezáltal az elsőfokú bíróság tényállása is megalapozatlanná vált, tekintettel arra, hogy ennek elmaradása az elsőfokú eljárásban a Be. 375.§ (1) bekezdésébe ütköző eljárási szabálysértés, mivel nem tartalmazza a próbára bocsátást kimondó határozatban megállapított tényállást, és ez teszi megalapozatlanná az elsőfokú bíróság ítéletét.

A Legfelsőbb Bíróság 54/2007. számú BK. vélemény 6. pontjában rögzítettek szerint a vádlott terhére bejelentett fellebbezés esetén általában nincs eljárásjogi akadálya annak, hogy a másodfokú bíróság a megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében egyesítse az ügyeket, és azt meg is kell tennie. Az egyesítés lehetővé teszi, hogy az iratok alapján a tényállást a próbára bocsátást elrendelő határozatban megállapított tényállással kiegészítse (Be.352.§ (1) bekezdés a/ pont), majd a vádlott valamennyi cselekményét együtt bírálja felül.

A Be. 354.§-ának (2) bekezdése értelmében a vádlott terhére bejelentett fellebbezésnek kell tekinteni azt is, amely azt sérelmezi, hogy az elsőfokú eljárásban az ügyek egyesítését és a cselekmények együttes elbírálását elmulasztották.

Az ügyek egyesítése akkor is kötelező, ha az első fokon bűnösnek kimondott vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést. Ilyenkor azonban a Be. 354.§-ában meghatározott súlyosítási tilalom a cselekmények együttes felülbírálatát akadályozza.

Éppen ezért ilyen esetben a másodfokú bíróság a Be. 375.§-ának (1) bekezdése alapján - figyelemmel a Be. 405.§-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezésre is - az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az ügyek együttes elbírálására ad iránymutatást.

Ha annak a cselekménynek, amely miatt a vádlottat próbára bocsátották, a terhére megállapított jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége, a másodfokú bíróság a Be. 377.§-a alapján a próbára bocsátást elrendelő határozatot hatályon kívül helyezi, és az ezzel a határozattal elbírált cselekmény miatt az eljárást megszünteti. Ilyenkor természetesen az ítélet hatályon kívül helyezésére nem kerülhet sor.

Ez utóbbi bekezdés alapján a megyei bíróság helyesen járt el, amikor a másodfokú eljárásban pótolta az elsőfokú bíróság mulasztását. A próbára bocsátásos ügy tényállásának rögzítésével a tényállás immár megalapozottá vált, amelyet az ítélet tábla a harmadfokú eljárásban a Be. 388.§-ára figyelemmel irányadónak tekintett.

Nem kifogásolható, hogy a másodfokú bíróság - egyezően a megyei főügyészség indítványával - arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vádlott terhére megállapított bűncselekmények mellett a próbára bocsátással érintett tartás elmulasztása vétségének a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége, ezért ezt az eljárást a Be. 377.§-a alapján megszüntette.

Az ítélet tábla a védelem enyhítésre irányuló fellebbezését nem találta alaposnak. A másodfokú bíróság által körültekintően feltárt és helyesen értékelt bűnösségi körülmények, így a súlyosító körülmények nagyobb nyomatéka, a cselekmények fokozott társadalomra való veszélyessége folytán a büntetés enyhítésére illetve más büntetési nem alkalmazására törvényes lehetőség nem volt.

Mindezek alapján az ítélet tábla a megyei bíróság ítéletét a Be. 397.§-a alapján helybenhagyta.

A harmadfokú eljárásban a kirendelt védő megjelenésével felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 385.§-ára és a Be. 381.§ (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 339.§ (1) bekezdésén alapszik.

Debrecen, 2010. június 29.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja, előadó, Dr. Simonné dr. Nagy Éva sk. a tanács tagja.

Záradék: A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 7.B.562/2008/7. számú ítélete az ítélet tábla jelen határozatával 2010. június 29. napján jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2010. június 29.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke